

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 112/2016-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. mája 2016 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka a zo sudcov Marianny Mochnáčovej a Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 152/2010 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 152/2010 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 152/2010 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré je jej Okresný súd Piešťany p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a úhradu trov právneho zastúpenia v sume 303,16 € (slovom tristotri eur a šestnásť centov), ktorú je Okresný súd Piešťany p o v i n n ý vyplatiť na účet jej právneho zástupcu [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 112/2016-10 zo 17. februára 2016 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 152/2010.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 152/2010 koná okresný súd o žalobe žalobkyne (dcéry sťažovateľkinej sestry, a teda vnučky otca sťažovateľky, pozn.), ktorým sa voči sťažovateľke (t. j. voči svojej tete) v procesnom postavení žalovanej domáha vrátenia daru (bytu), ktorý jej daroval jej otec, a teda dedo žalobkyne, pričom podľa sťažovateľky okresný súd v tejto veci koná s neodôvodnenými

prieťahmi, v dôsledku čoho sa neustále prehlbuje stav jej právnej neistoty a oddaľuje sa právoplatné skončenie sporu.

3. Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného tiež uviedla:

„U sťažovateľa spôsobené a spôsobované prieťahy Okresným súdom Piešťany spôsobujú a znásobujú stav právnej neistoty, nechť k zákonom a rezignáciu uplatňovať a brániť akokoľvek a kdekoľvek svoje práva, keďže je neustále pod tlakom právnej neistoty vo vzťahu k jeho doterajšiemu 10 ročnému vlastníckemu právu k bytu na základe darovacej zmluvy, ktorá je predmetom dotknutého konania o určenie jej neplatnosti. ...

Nečinnosť Okresného súdu Piešťany, ako aj súčasný stav (po viac ako 66 mesiacov od doručenia podaniu a viac ako 60 mesiacov od doručenia návrhu nebolo rozhodnuté ani neprávoplatne a bolo vytyčené len jedno pojednávanie, ktoré nesmerovalo k vyhláseniu rozhodnutia v merite veci a súd tak nevykonal ani jeden relevantný úkon, ktorý by viedol k odstráneniu právnej neistoty) nemožno podľa názoru sťažovateľa ničím ústavne ospravedlniť, ústavne tolerovať a ústavne udržať.

Neodôvodnené prieťahy, ktorým sa konanie teda nezmyselne predĺžilo a predlžuje, viedli k porušeniu základného práva na prerokovanie veci sťažovateľa bez zbytočných prieťahov.

Celé konania vedené pred Okresným súdom Piešťany, tvorené nečinnosťou a neefektívnou činnosťou, je jedným súvislým prieťahom.“

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„I. Základné právo sťažovateľa, na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru bolo postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/152/2010 porušené.

II. Okresnému súdu Piešťany sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 3C/152/2010 konal bez ďalších prieťahov.

III. [REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 3.500 € (slovom: tritisícpäťsto Eur), ktorej ich je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV. Okresný súd Piešťany je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia (2 právne úkony vykonané v roku 2016 v zmysle § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a), c), § 16 ods. 3 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb) [REDAKOVANÉ] v sume 303,16 € advokátovi JUDr. [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] na jeho účet..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

5. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili účastníci konania: za okresný súd jeho predsedníčka listom sp. zn. Spr. 179/16 zo 7. apríla 2016 a k vhodnosti ústneho prejednanía veci právny zástupca sťažovateľky listom zo 16. marca 2016.

5.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení okrem iného tiež uviedla:

„V danej právnej veci 3C/152/2010 boli vykonané nasledujúce úkony:

1/ 28.07.2010 - vec napadla na súd a bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie

[REDAKOVANÉ];

2/ 11.11.2010 - vydané uznesenie - výzva na odstránenie väd návrhu v L 60 D (navrhovateľka prevzala uznesenie dna 19.11.2010);

3/ 18.01.2011 - došlo e-mailové podanie navrhovateľky, ktorým doplnila návrh + pripojila internetový výpis z listu vlastníctva, pričom doplnenie návrhu v origináli došlo súdu dňa 19.01.2011;

4/ 02.03.2011 - pokyn sudcu predložiť spis vyššiemu súdnemu úradníkovi na preverenie, či doplnený návrh má náležitosti požadované zákonom a za účelom vyrubenia súdneho poplatku;

5/ 22.11.2011 - na pokyn vyššieho súdneho úradníka bola navrhovateľke zaslaná výzva na zaplatenie súdneho poplatku 99,50 €, v L 10 dní od doručenia; výzvu navrhovateľka prevzala dňa 28.11.2011;

6/ 05.12.2011 - zaplatený súdny poplatok za podaný návrh;

7/ 11.01.2012 - spis bol pridelený na prejednanie a rozhodnutie (lSprR/3/2012) sudcovi [REDAKOVANÉ] z dôvodu preloženia sudcu [REDAKOVANÉ] na iný súd;

8/ 28.01.2014 - nariadený termín pojednávania na 02.04.2014;

9/ 12.02.2014 - došlo vyjadrenie právneho zástupcu odporcu k podanému návrhu;

10/ 17.02.2014 - došla žiadosť navrhovateľky o odročenie pojednávania, z dôvodu jej práceneschopnosti,

11/ 02.04.2014 - pojednávanie odročené na neurčito s tým, že navrhovateľka bude vyzvaná na preukázanie ukončenia jej práceneschopnosti za účelom nariadenia ďalšieho pojednávania, pričom výzvu prevzala dňa 05.05.2014;

12/ 29.05.2014 - došlo oznámenie navrhovateľky o ukončení jej práceneschopnosti;

13/ 04.04.2016 - nariadený termín pojednávania na 09.05.2016.

V predmetnom konaní došlo k prietahom v konaní z dôvodu veľkého počtu vecí pridelených sudcovi Mgr. Zimányimu, ktorý má vec pridelenú od januára 2012, keďže tento mal v tom čase 693 nevybavených vecí v pojednávacej agende a k tomuto mu bolo pridelených ďalších 56 vecí zo senátu [REDAKOVANÉ]. Počet vecí v senáte zákonného sudcu sa napriek vysokému počtu vybavovaných vecí v súčasnosti zvýšil na 1.135 najmä z dôvodu odchodu viac ako 5 sudcov v poslednom polroku z tunajšieho súdu, čím došlo k prerozdeleniu ich vecí medzi zostávajúcich sudcov. Situáciu v senáte Mgr. [REDAKOVANÉ] s veľkým počtom nevybavených vecí nebolo možné riešiť prípadným prerozdelením vecí, nakoľko sudcovia majú rovnomerný nápad vecí a aj obdobný počet nevybavených vecí. Uvedená situácia je spôsobená dlhodobým nedostatočným personálnym obsadením Okresného súdu Piešťany.

Netrvám na ústnom pojednávaní a súhlasím s tým, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania...“

5.2 Právny zástupca sťažovateľky vo svojom vyjadrení k vhodnosti ústneho pojednávania uviedol:

„... súhlasíme s upustením od verejného a ústneho pojednávania...“

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vecí namietaného porušenia základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

7. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

9. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

10. V súvislosti s prvým kritériom „zložitosť veci“ ústavný súd posudzované konanie, ktorého predmetom je vrátenie daru, nepovažuje za právne ani skutkovo zložitú, metodika postupu súdov v týchto veciach je jasná a podporená stabilizovanou judikatúrou.

Zložitosti prejednávanej veci nenasvedčuje ani charakter okresným súdom vykonaných procesných úkonov.

11. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky ako účastníčky posudzovaného konania, ústavný súd v jej správaní nezistil žiadnu takú skutočnosť, ktorá by prispela k predĺženiu konania.

12. Napokon ústavný súd s prihliadnutím na § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, sa zaoberal aj postupom okresného súdu.

12.1 Z hľadiska prieťahov v konaní ústavný súd z prehľadu procesných úkonov okresného súdu zistil viaceré obdobia nečinnosti, a to konkrétne okresný súd bol absolútne nečinný v trvaní viac ako 10 mesiacov v čase od 18. januára 2011, keď bol okresnému súdu doručený doplnený žalobný návrh, do 22. novembra 2011, keď okresný súd vyzval žalobkyňu na zaplatenie súdneho poplatku. Okresný súd vykazoval nečinnosť aj v čase od 5. decembra 2011, keď žalobkyňa zaplatila súdny poplatok za žalobu, do 28. januára 2014, keď okresný súd nariadil vo veci pojednávanie, t. j. nečinnosť viac ako 2 roky a 1 mesiac. A napokon nečinnosť v trvaní viac ako 1 rok a 10 mesiacov ústavný súd zaznamenal aj v období od 29. mája 2014, keď žalobkyňa oznámila, že sa môže po skončení práceneschopnosti zúčastniť pojednávania, do 4. apríla 2016, keď okresný súd opätovne nariadil vo veci pojednávanie, a to na 9. máj 2016, ktoré bolo podľa zistenia ústavného súdu na žiadosť právneho zástupcu žalobkyne odročené na 1. jún 2016.

12.2 V súvislosti s uvedenými zisteniami neobstoja ani obranné tvrdenia okresného súdu, že k predĺženiu konania prispelo nedostatočné personálne obsadenie súdu. Podľa judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 52/99, I. ÚS 35/03, II. ÚS 200/05) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších zamestnancov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadala o odstránenie svojej

právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní.

12.3 Z uvedeného je zrejmé, že okresný súd bol v predmetnej veci nečinný v trvaní viac ako 4 roky a 9 mesiacov, preto ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C 152/2010 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

III.

13. V nadväznosti na uvedený výrok uvedený v bode 1 a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd v bode 2 výroku tohto rozhodnutia prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci vedenej pod sp. zn. 3 C 152/2010 bez zbytočných prietáhov.

14. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

15. Sťažovateľka sa domáhala priznania jej primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 500 €.

16. 1 Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitostí v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je pre sťažovateľku dostatočným zadosťučinením, preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťučinenie v sume 2 500 €, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

16.2 Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil (v danom prípade okresný súd), je povinný ho vyplatiť sťažovateľke do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu ústavného súdu.

17. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátom, ktorý si uplatnil nárok na ich úhradu v sume 303,16 €. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2016 je 143 € a hodnota režijného paušálu je 8,58 €.

17.1 S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľke nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2016 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu) v celkovej sume 303,16 € vrátane režijného paušálu, tak ako to je uvedené v bode 4 tohto rozhodnutia, pričom ústavný súd sťažovateľke nepriznal nárok na úhradu trov za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2016 (vyjadrenie zo 16. marca 2016), pretože okrem vyjadrenia k vhodnosti ústneho pojednávania neprinieslo žiadne podstatné skutočnosti k meritu veci.

18. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. mája 2016

